

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbruja, oglašite itd. šalju se naputnicom ili položenicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajućem u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiso „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 247-249.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Sloga zausta malo stvari, a nosi ih sve poljvari“. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka epodne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju epodpisani ne tiskaju, a neiskršani ne primaju. Predplaća za poštarinom stoji 10 K u obće,) na godinu 5 K za seljake) ili K 5—, odn. K. 2-50 za pol godine

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utičuće 40 u Pall.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmptič i dr. (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Jerko J. Mahujca. — U nakladi tiskare J. Krmptič i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12)

Odaslanici zemaljskih odbora.

Javili smo onomadne, da će se sastati u Beču na poziv zemaljskog odbora Moravske, odaslanici svih zemaljskih odbora Austrije na dogovor radi nekih važnih financijskih pitanja, koja se tiču više manje svih pokrajina i krunovina, zastupanih na carevinskom vijeću.

Takav jedan sastanak imali su pred dvije godine — ako se ne varamo — odaslanici zemaljskih odbora u Beču, te su tada stvorili neke zaključke, koji su išli za tim, da se doskoci lošem financijskom stanju pojedinih pokrajina.

Pitanje o sadašnjem sastanku, potaknuo je kako rekospo — moravski zemaljski odbor, odnosno član toga odbora, zastupnik Fuchs, muž, koji se je odlikovao vrlo vješ i praktičan odbornik i upravitelj. Premda Niemac po rodu, uzgoju i čuvstvu, spada među one mužve svoje uže domovine, koji nastoje svimi silami oko izmirenja Niemaca i Čeha u Moravskoj i koji potvrđuju to svoje nastojanje i činom kao zemaljski prisjednik priznajući drugomu zemaljskomu jeziku t. j. češkomu jeziku podpunu ravnopravnost kod zemaljske uprave.

Na predlog tog pravednog prisjednika i poštenog muža, razpravljalo se je u sjednici odaslanika zemaljskih odbora dne 18. pr. mj. u Beču o slijedećih resolucijah:

1. Sadašnje stanje zemaljskih financija ne može se dalje održati, te treba temeljitih promjena.
2. U tu svrhu morala bi država preuzeti na svoj teret troškove redarstva ukončenja, te pružiti pokrajinama veće i redovite podpore iz skupnih državnih prihoda.
3. Ove podpore imalo bi se davati od prihoda državnih poreza, koji izravni toli neizravnih, i razdijeliti po dogovoru polag jednog pravednog ključa.

PODLISTAK.

Rad

oko budjenja narodne svijesti hrvatskog i slovenskog naroda u Istri u zadnjih 50 godina.

(Predavao prof. Vj. Spintić na svečanom skupštini priredjenoj u proslavu smrti blagopokojnog Dr. Dinka Vitezića u Beču.)

(Nastavak)

Zato je pokojnik učinio tom knjigom veliko djelo, izradio, da su se iz nje Bogu molili i da su ljudi donekle k svijesti mogli doći. Kad je postao biskupom u Poreču, gdje nije našao nijednoga, koji bi zajedno s njim čupo, počeo je djeliti tu knjigu među svećenike i ljude, za koje je mislio, da ju mogu rabiti. Dijelio je i svoje pastirske listove, poslanice, a ljudi su se veselili, da su mogli makar iz mrtvoga čuti nauku od svojega višega pastira u svojem jeziku. Jer ma i da bijaše glagoljaša, vrhovni pastiri bili su Talijani, koji nijesu ništa izdavali za narod u hrvatskom jeziku. I on je to prvi počeo, te nije dijelio samo „Očte budi volja Troja“ i poslanice nego i skolske knjige. Čim je doznao, da koji svećenik gdje knjigu želi i treba, brzo mu

4. Poziva se vladu, da podupire pokrajine u njihovih težnjah, da proširuje nove izvore javnih prihoda.

5. Umoljava se vladu, da ustroji kod financijskog ministarstva posebni odsjek, koji bi se imao baviti, bezodvlačno, pružavanjem novih izvora pokrajinskih prihoda.

6. da se oživotvori program, sadržan u navedenih gori točkah, ustroja se stalni odbor zemaljskih odbora, sastojajući od 16 članova i od jednog odaslanika grada Beča.

Nakon svestrane razprave prihvatilo se odaslanici prvih pet točaka jednoglasno, dočim bijaše šesta točka zabacena, pošto se je istoj uzprotivio odaslanik zemaljskog odbora Galicije tvrdeći, da bi se ustrojenjem stalnog odbora zemaljskih odbora došlo u sukob sa autonomističkim pravicama pojedinih pokrajina.

Predlog ili resoluciju o ustrojenju tog stalnog odbora, stavio je zemaljski odbor Istre, odnosno njegovi odaslanici — ako se ne varamo zemaljski kapetan Rizzi i prisjednik Chersich.

Nama nije žao, da je taj predlog talijanske gospode naše Istre puo, dočim nam je drago, što bijaše prihvaćen predlog moravskog odaslanika Fuchsu, da se nain e odaslanici zemaljskih odbora sastaju od slučaja do slučaja na skupne dogovore.

Ovakvi sastanci članova zemaljskih odbora od slučaja do slučaja, imati će bez dvojbe dobrih posljedica za pojedine pokrajine i to tim više pošto su i vladini krugovi osvjedočeni, da su danas pokrajine odviše obterećene, te da ih valja oteretiti od javnih tereta t. j. od troškova, koji tište ne samo pokrajine, već i pojedine občine i druge upravne korporacije, kao što su kotarski prinosi za ceste i škole itd. osobito pak nepravdani troškovi radi prenešenog djelokruga, što ga moraju da vrše občine.

ih je poslao. I bivši biskupom propovjedaao je u crkvi Djevice u Poreču kao prosti svećenik i zalazio u bližnje župe, gdje je manjkalo svećenika. Popravljao je i gradio crkve i svećeničke stanove. Među ostalim dao je sagraditi crkvu i svećenički stan u kraju, gdje se je pučanstvo do tada bavilo stočarstvom i kradjom među sobom i napadajući na druge ljude, i tamo poslao svećenika. Taj svećenik još i sada ondje radi. Njegovim marom pretvoreno je posve neobrađeno zemljište u rodno polje a poluidivlj ljudi u kultiviranac. Krajina je to Roverija sa središtem Juršići a svećenik Josip Velikanje. Osim toga je Dobriča znajući kako manjka ljudi sposobnih u svim strukturama života, tražio posvuda po svojim župama, gdje bi našao kojeg dječaka, koji bi bio nadaren, pak bi ga poslao u škole. Prof. Antun Korčević i ravnatelj Ivan Rabar su n. pr. dvojica od njegovih mnogobrojnih pitomaca. On je istina mislio poglavito na odgoj svećenika, ali je njemu bilo također drago, ako su ti njegovi pitomci učili što drugo. samo da su napredovali i redovito svršili svoje nauke. I baš u nakani, da su uzgoji i izučli ljudi, racio je na tom, da se usta-

Iz carevinskoga vijeća.

Beč, 26. februara 1905.

Sretan je ministar-predsjednik Gautsch. U trih sjednicah netom prošloga tjedna razpravilo se je i prihvatilo većinom glasova izvještaj vojnog odbora o novacih, onako kako je to vladu predložila. K tomu prešlo se je na razpravu o nekih promjenah obrtnoga reda.

Dozvola novaka.

U utorak, sriedu i četvrtak prošloga tjedna razpravljalo se je zakonsku osnovu o dozvoli da se može novačenje preuzeti. Govorilo je zastupnika svih narodnosti i stranaka. Najveći dio zastupnika tužio se je na ovo ili ono kod vojske, ali je opet većina bila za to da se dozvoli redovito novačenje.

Od naših govorili su Biankini i Poganič. Prvi je zahtjevao da Zandarmerija dopiše za oblastima u naših pokrajina hrvatski. Zagovarao je također pojačanje naše vojne mornarice, to jest, povećanje vojnih ladja i popravak postojećih. To će stajati novaca, ali je to po njegovoj misli nužno, a da se uznogne monarhija obratiti naročito od Italije. — Zastupnik Poganič hoće, da se više obzira uzme na jezike vojnika nego do sada, da se u vojne akademije uzima i takove mladiće Slavene, koji neznadu njemački. Ovaj jezik će se brzo naučiti, a znanje hrvatskoga ili kojeg drugog slavenskoga jezika mu je kasnije nužno. Izrazuje se proti tomu da bi ova polovica monarhije morala plaćati 70% za uzgoj magjarskih častnika. Poznato je, veli nadalje, da je monarhija uvijek računala na vjernost Hrvata. Ali nije poznato da bi ratni ministar učinio kakve korake da obrani prava Hrvata u vojnih strahah, koja se svakim danom tlače. Na Hrvate i Slovence će monarhija računati stalno i kod rješavanja pitanja na Balkanu, ali zato neka ih i zadovolji.

I razni drugi govornici sjelili su se u svojih govorih Hrvata. Tako n. pr. tirolski kršćansko-socijalni zastupnik dr. Schepfer. Ako će Magjari da sruše dualizam, onda neka znadu, da će se oglasiti ili moći oglasiti također Hrvati. Oni će se pozvati na svoju hrvatsku, pragmatičku sankciju i zahtjevati odijeljenje od Magjara. Isti govornik doziva u pamet rieči dra. Luegera, izrečene g. 1903. u niže austrijskom saboru. Onda, kad su Magjari svoju preuzetnost pobrali, dvojili su mnogi obostanku monarhije. Lueger nije dvojio. On je veliku nadu polagao u ugarske nemagjarske narodnosti, osobito u Hrvate. „Hrvati ne će nikad dopustiti da im se magjarski komandira. Hrvati su branitelji misli skupne domovine. Oni su proljevali krv da uzdrže Austriju, i učinili će to još jednom, kad do toga dođe.“ I drugi razni sjećaju se sada Hrvata. Hoće li Hrvati učiniti ono, što se od njih očekuje. Ako ne, nisu oni krivi, nego svi oni koji su pustom nezahvalnosti vraćali Hrvatima. Ako da, onda će valjda znati okorisliti se prilikami.

Izbor predsjednika.

Predprošloga tjedna je predsjednik zastupničke kuće grof Vetter oduzeo rieč grofu Sternbergu, pošto ga je nekoliko puta uzalud zvao da govori o stvari. Sternberg pozvao se je na kuću za dozvolu dalje rieči, i kuća mu je dala. Kod glasoavanja odlučili su Poljaci, koji su se htjeli Vetteru osvetiti što je dozvolio svega i svašta govoriti proti mjmima zastupniku Dašinskomu. Vetter je u onom glasoavanju vidio nepouzdanicu te je položio predsjedničku čast. U sriedu se je obavio ponovni izbor predsjednika. Vetter bio je ponovno izabran i to sa 216 glasova. Osim toga je bilo predano 45 bielih listića, tri su glasila za Schönenera, dva za Sternberga, i po jedan na trojicu drugih. Vetter je preuzeo predsjedništvo. Ni on nije zadovoljan

budjenje naroda u Istri tada i što je kasnije bilo, da je i to barem donekle bilo u savezu s narodnim životom, što u Dalmaciji, što osobito u Banovini. Bog zna, gospodo, da li bi bio Dobriča ono učinio za svoj narod što je, da nije učio u Banovini u Karlovcu! Bog zna, da li bi bili Oločani (Kričani) ono, što su bili, da nijesu došli u doticaj s onima što su bili u Dalmaciji i zanimali se za narod, kad ne bi bili učili u Zagrebu, Rijeci, Senju i to već i stariji, prvi; a kako bi bilo s onim mladima, koji su učili na Rijeci, u Zagrebu, Senju na sveučilištu u Zagrebu, kako bi bilo s njima i s njihovim čučenjem narodnim, da nijesu polazili škole u Banovini! A kako bi bilo s suvedenjem hrvatskog jezika u urede i občine, kad se ne bi bio uveo prije u Banovini u srednje i više škole i urede! Poslije te digresije možda nužno, da se ne bi mislilo, da su Hrvati Istre i prvi buditelji naroda bili bez ikakva doticaja s drugim Hrvatima, dozvolite da spomenem i nekih drugih činbenika i načina, kako se je širila narodna svijest u Istri. Biti će to posve kratko u nekoliko riječi:

(Nastavit će se)

ni drugi. On je predsjednik za nevolju. Kuća još nije dosta jaka da bi mogla podneti jakoga predsjednika, kako je pravo rekao jedan zastupnik česki. Sam Vetter se žrtvuje, znajući da je tako, ali je već najavio svoj skorani odstup. On već bi, bi se radje bavio medicinom, iz koje je napravio prvi rigoroz otkad je predsjednik.

Pomorske stvari.

Proračunski odbor počeo je svoje razprave, bez obće razprave. Razpravilo se je stavku o duhanu, i onu o pomorskih stvarih. U ovih je izvjestilje vil. Vuković. Potuzio se je, kako se mnogo troši na Tršćansku luku, a kako malo na ostale manje, u Istri i Dalmaciji. Među ostalimi zahljevao je izvršenje lučkih radnja u Opatiji. Te se mora izvršiti obzirom na međunarodno znamenovanje toga lječilišta, i na gostove koji tamo dolaze.

Ministar trgovina Call odgovorio mu je, da se je proširenje m u l a u Opatiji uzelo u obzir dok se je za to odlučilo 20.000 kruna i metnulo u proračun za 1905. 8000 kruna!!! I Call kao da je toli naivan da je to dosta! Nadalje rekao je, da se misli uzeti posebni zajam za lučke radnje u Trstu. Ako se to učini, onda će se moći uzeti više u obzir želje pučanstva primorskih pokrajina, te brže izgrađivati i popravljati domaće luke. U ostalom, vidi, vidi se iz proračuna, da se svake godine u raznih mjestih gradi. Napokon se već pomorska vlada u Trstu bavi sa izgradnjom nacrtu za povećanje luke u Opatiji.

Za telefonski spoj Opatije.

Doznajemo iz pouzdana izvora da je napravljen nacrt i za telefonski spoj Opatije preko Trsta sa Bečom. Stojati će 70.000 kruna. Prem se je stalno, da će ta glavni nositi dobre kamate, ipak se do sada nije moglo dobiti vjerisaje u tu svrhu. I još će možda nekoliko godina proći prije nego se ju dobije.

Za nuždu se je sada, sporazumno sa ugarskim ministarstvom trgovine, odlučilo urediti spoj Opatije sa Bečom preko Rieke i Budimpešte. Novo uređenje stojati će kakvih 5000 kruna, i izvršiti će se za koji mjesec.

Jedan odgovor voditelja pravosuđa Talijanom.

Na interpelacije Mazorane, Rizza, Benata, Bartolia i drugih glede imenovanja predsjednika okružnoga središta u Rovinju odgovorio je upravitelj pravosuđa još 17. februara t. g. ovako:

Imenovanje Franja Dukića predsjednikom okružnoga središta uslijedilo je poslie savjestnoga i jako potankoga izpitivanja sposobnosti pojedinih molitelja.

To izpitivanje je pokazalo, da Franjo Dukić ne stoji za niti jednim od molitelja u sposobnostih, a da je u revnosti i marljivosti kao i u pristalosti za ono mjesto u obće prekosio svoje sumolitelje, da mu se je dakle imalo dati prednost. Kod imenovanja su odlučili samo stvarni razlozi.

Na tvrdnju gospode interpelanta, da se je imenovanjem Dukića htjelo uzdržati neprotirgnutu porodicu slavenskih okružnih predsjednika, dosta je reći, za pokazati kako se gospoda interpelanti varaju, da je od sedam predsjednika od po prilici god. 1860. bio jedini Tušar slavenske narodnosti.

Na upit gospode interpelanta, kako će postupati ministarstvo kod budućih imenovanja, odgovara s jedne strane da ne može dati nikakvih izjava, s druge da će ministarstvo kod svakoga imenovanja sve odnose okolnosti marno proučiti i izključivo na temelju toga odlučiti.

„Naša Sloga“ in učiteljstvo.

Pod gornjim naslovom imade „Učiteljski tovariš“ u svojem broju d. d. 3. t. mj. broj 5 dopis iz Istre. Šaljemo Vam prepis istoga uz svoje opaske. Kad ga pročitate, reći ćete, to je pisano bez soka i smoka, pa mjesto, da bi branio učiteljstvo i pojedinca, on blati učiteljstvo i onoga koga je htio braniti. Dopisnik

se nije potpisao, al mora, sudeć po dopisu, da mu je ime „Konfuzionsrat na kubus“. Čudno što je dopis tako nerazumljivo sastavljen, to je uprav bečo nerazumljivog dopisnika. Razuman bi ga razumio, nije i jasnije napisao. Evo što piše:

„V Istri imamo list — „Naša Sloga“ — ki izide v Pulju vsakih sedem dni. Pred nekoliko leti je izhajal po dvakrat na teden. Zmanjkalo je denarja (jer gosp. Konfuzionsrat nije dugo predplatnik „N. Sl.“ op. dop.) in drugih sredstev, zato je začela „Naša Sloga“ izhajati po enkrat na teden. To glasilo se odlikuje osobito z napadi na učiteljstvo („N. Sl.“ nije nikada još napadala naše istarsko hrv. i slov. učiteljstvo. Rado bi znati, kada je Sloga „učiteljstvo“ napala? Op. dop.) V preteklem letu je priobčilo proli nekemu učitelju iz pazinske okolice mnogo lepih reči. (Šteta što ih „Uč. tovariš“ ne zna, možda bi i on istotako pisao kako i „N. Sl.“ Op. dop.) Proti učiteljstvu (jedan učitelj ne sačinjava učiteljstvo, op. dop.) bi ne smeli tiskati takih stvari, (proli učiteljstvu opetujem nije „N. Sl.“ nikada pisala, op. dop.), nego bi jih morali pometati v koš, toda par dobi par tudi v cerkvi. (Kako je mogao g. Konfuzionsrat umještati ovdje ovu poslovicu ne mogu shvatiti. Op. dop.) Dopisnik mora biti gavran, (a ipak gosp. Konfuzionsrat rado obilazi župniške pragove, a ovdje jih nazivlje gavranima. Op. dop.) pa mu potem tiskajo dopise neglede na to, ali so resnični ali pretirani. Ljudje okolo tega glasila kriče na vse grlo: „U Istri nema ovoga nit onoga“. Toda imamo netakta in lenobe v vsakem pogledu. (Gosp. Konfuzionsrat je persoficirana „nelaktnost in lenoba“. Op. dop.)

V 50. številki piše rečeno glasilo: „Oni, koji su po svom zvanju i stališu prvi pozvani, da skrbe za narod naime župnik i učitelj, ne dolaze niti blizu. (Gosp. Konfuzionsrat morao je dokazati, da ovo nije istina. Op. dop.) Samo, da je njima dobro, a za narod ih glava ne boli. Ovom prigodom upozorujemo ovim putem pozvane faktore, naime c. kr. kotarsko školsko viče u Puzinu i prečastiti Ordinarijat (tega piše z veliko začetnicu) u Istri, da već jednom učine svoju dužnost na ovašnje pritožbe, jer inače udarit ćemo baš na ovom mjestu u druge diplo, ma bilo to i neugodno po dotične faktore. Abnormalne, nezdrave i gnjile odnoseje u Liudam. (Meni nepoznato mjesto u Istri, op. dop.) treba radikalno izcieliti. (Ne samo tamo, nego svagdje op. dop.) Dok to ne bude, mirovat nećemo, (i ne bi smjeli op. dop.) jer imamo zato puno vrece razloga. (Bravo, pope!) Sramota, da se što takva ovdje trpi“. (Gosp. Konfuzionsrat misli, da se ovdje tuži učitelja i ordinarijata u Trstu. Naveo je baš on česa nebi smio! Nu čemu sam mu ja dao ime „Konfuzionsrat“? Op. dop.)

V resnici je sramotno, da kaj takega to trpimo. (Dakle i gosp. Konfuzionsrat tvrdi ono isto što i dopisnik „N. Sl.“ Toga nije valjda mislio učiniti, a sramota, da još i on dotičnog učitelja napada. Op. dop.) A čigava je krivda? (Zašto nije odgovorio gosp. Konfuzionsrat? Op. dop.) Ali niso, vajeni od eksaltirane in holne glave, tožili vsega učiteljsva? (Bit će to filozofiranje g. konfuzionsrata, jer drugi ovoga nikako ne može razumjeti. Op. dop.) Polpitate in čakajte sodbe! (Ne treba nam čekati, jer je gosp. Konfuzionsrat već izrekao svoju odsudu. Op. dop.)

Učitelji v pazinski okoli (možda dvojica, to je dakako već u množini. Op. dop.) gledajo razočarani in s prekrizanimi rčkami (čudno, da se ne mogu braniti. Op. dop.) in ne vedo (sic! op. dop.), da je to taktika faktorjev, ki bi morali v prvi vrsti braniti (faktorji tobožnji su i dotični učitelja branili. Op. dop.) in zagovarjali učiteljstvo. (Zagovaraju učiteljstvo svagda i na svakom mjestu. Op. dop.) Čudno, da se ne more učiteljstvo v Istri zediniti.

(Neka to učini g. Konfuzionsrat. Op. dop.) Ima nekoliko društev, a niti ono ni skilocalo skupštine, da preište stvar in sodi, komu je treba soditi. (Valjda ni jedno nije htjelo toga učiniti, jer nije smatralo to potrebitira a bi li to koristilo koliko onomu učitelju?) V takem slučaju bi se zamerili predsednici mogočnikom in potem bi se jim lahko primerilo kaj takega, kar se je onemu učitelju. Potem pa jaoht! Lepi so to predsednici (sreća što su učitelji pametni, pa da ne izaberu predsjednikom društva g. Konfuzionsrata, akoprem mu je to pio desiderio! Nu, nek bude miran toga lje doživjeti ne će. Op. dop.) a se lepa društva. (Dakle g. Konfuzionsrat napada ovdje i učiteljstvo. što u našim listovima nismo još nikada čitali. Urednik „Uč. tov.“ mogao je mirne duše baciti ovaj dopis u koš! Barem se ne bi osmjesio. Op. dop.)

Bilo bi bedasto, preneglo in nelaktno, napadati vse učiteljstvo, pravi naša kamora; (g. Konfuzionsrat je član talijanske kamore, pa mu vele ljudi, ona i daje 200 K na godinu zato, da napada bedasto, preneglo in nelaktno na hrv. in slov. učiteljstvo, a najmo si je zato „Uč. tov.“ Prosti! Op. dop.); najprej hoćemo urediti tega in onega, potleje ostale. (Tako i čini tal. kamora, op. dop.) Istarsko učiteljstvo je kratkovidno (g. Konfuzionsrat ne vidi rekao bi čovjek niti dalje nosa) in ne uvičeva smeri; toda uvidijo, a — prepozno. (Ni sada ni ikada ne će se naši učitelji predati u ruke tal. kamore kako što je učinio g. Konfuzionsrat. Op. dop.) Uredili bi tudi smer (? dop.) — a kdo predseduje našim društvom? Našim društvom predseduje — razen onemu na Voloskem, kjer prevladuje napredno načelo — ljudje, ki so odvisni od ene ali druge osebe (zašto ne, nit najmanje od g. Konfuzionsrata? Op. dop.) zato pa tudi delajo tako lepo. (g. Konfuzionsrat žali, što i drugi učitelji ne shvaćaju ljepote kako i on op. dop.) toda učiteljstvo ne uvideva tega. (To je g. Konfuzionsrat bi nam rado pokazivati novac, što mu ga daje tal. kamora.) Ne uvideva, pa tudi neće uvideti, (naravski, op. dop.) dokler stoji stvari tako. Ako komu predbacivajo napačna dela ali bolje nedela, začne braniti obća, a bedasta načela, ki nas doveđeju na rob propasti. (Ova izreka nije jasna, nu ja si ju ovako tumačim. G. Konfuzionsrat se predbacuju nekoja „napačna dela ali bolje nedela“, a on je „začel braniti obća, a bedasta načela, ki nas (učitelje? Op. dop.) doveđeju na rob propasti. In učiteljstvo? Učiteljstvo pride do spoznanja, ko bo prepozno! (To je svršetak pa sudite. A ti g. Konfuzionsratu šteta što se nisi rodio za Napoleona, stalno bi mu bio takmac u idejama i činima. Sad je prekasno. Latinski si učio, pa ti poročujem: si tacuisses philosophus mansuisses. Op. dop.)

Politički pregled.

U Puli 1. marča 1905.

Austro-Ugarska.

U carevskom vieću vode se razprave doduše redovito, ali se poslovi rješavaju vrlo spor. Ovoga čedna hiti će u svemu samo dvie sjednice. Proračunski odbor zasjedati će od jučer neprekidno, ali ipak neda, da bi došao proračun na razpravu prije Uskra.

U posljednjoj sjednici zastupstva grada Ljubljane odgovorio je načelnik Hribar na upit jednog zastupnika, da se je u Beču osvjedočio, da su se odnošaji promjenili i da će Kranjski sabor do skora započeti svoje djelovanje. Ovu izjavu grad. načelnika tumače nekoji tako, da će sadašnji zemaljski predsjednik barun Hein do mala odstupiti, samo se još rezna tko bi ga imao naslijediti.

Glasila madjarske združene opozicije poručio viest kao da bi bila madjarska opozicija zatrazila od hrvatskog kluba na zajedničkom saboru u Pešti, da se k njoj

priljuči i da imenuje kandidata za hrvatskog ministra, jer da će inače opozicija imenovati ministrom osobu izvan onog kluba. Do sada — kažu. — nije došao takav predlog hrvatskom klubu. Klub je bio samo zapitan, da imenuje samo one svoje članove, koje bi htio, da se kandidira u pojedine odbore, a to je učinjeno.

Srbija.

Dne 27. pr. mj. obdržavana je u Biogradu ministarska sjednica, na kojoj se je razpravljalo pitanje potreba raspuste narodne skupštine, jer se već iz dosadašnjih razprava u skupštini vidi, da ministarstvo neće imati većine za trgovački ugovor sa Njemačkom, a još manje za novi zajam, što ga vlada kani sklopiti. Ministar predsjednik Pašić je izvjestio, da kralj još uvijek neće da čuje o raspustu skupštine, a kad bi raspust bio neizbjeljiv, da bi on pozvao na vladu novo ministarstvo, sastojeće iz pristasa raznih stranaka. Većina ministarstva drži, da bi takav postupak bio protuparlamentaran, te sadašnji članovi ministarstva nebi htjeli stupiti u novo ministarstvo. Pašić preuzeo je uz sebe zadaću, da uvjeri kralja o potrebi raspusta skupštine već pod sadašnjim ministarstvom.

Rusija.

U Putilovljevim tvornicama rade svi radnici. — Željeznički štrajk, usljed kojeg je osobito trpio promet u Austriji i Njemačku, prestao je. Szav zemaljskih sabora odgovodjen je na neizvjestno vrijeme. — U sjednici ministarskog odbora razpravljalo se pitanje o ustavu, ali je stvar odgovodjena poglavito za to, jer se nezna, da li je car voljan sazvati sabor.

Sa rusko-japanskog ratišta glase najnovije viesti.

U Petrogradu, 25. februara. General-lajtnant Saharov javlja glavnom štopu. da su japanci ponovo podvostručeni silama poduzeli ofenzivu kod Tsenhunčunga. Ruski su se lovci povukli u utvrđene pozicije. Kod Bereseljere visočine bije se ljudi boj. Ruski se vojnici bore neobično hrabro.

U Petrogradu, 25. februara. General-lajtnant Saharov javlja glavnom štopu: Za japanske navale na Bereseljere visočinu jurisali su Japanci preko mrtvih tjelesa drugova baš preko jednog polja, na kojem su eksplodirale podzemne mine. Gubitci Japancana su vrlo veliki. Ruski gubitci nisu još ustanovljeni.

U Petrogradu, 25. februara. Rusi su jutros izpraznili Tsinhenčeng, te su zauzeli poziciju kod Sanlugu-a. Japanci su odmah zaposjeli Tsinhenčeng.

Italija.

Na talijanskih željeznica štrajkuju niži službenici tražeći poboljšanje plaće. Usljed toga zapinje silno promet na talijanskih željeznica. O tom štrajku glase posljednje viesti iz Rima od dne 27. pr. mj. Obstrakcionizam željezničara razširio se je danas i u manjim stacijama. Iz Turina, Milana, Verone i Firenze javljaju, da osobni vlakovi dolaze sa zakašnjenjem od više sati i da je nemoguć promet teretnih vlakova. Na stacijama većih centrama zadržko je usljed nogoimljenja vagona svako poslovanje. Željezničari se drže najpedantnijom točnosti ma i najneznatnijeg pravila. U Milanu nije htio jedan konduktar primiti u kupej kovčeg jedne žene, jer da prelazi mjeru. Kod mjerenja nađeno je, da ju prekoračuje za pol centimetra. Žena je konduktera pljusnula.

Nekoji zastupnici htjedose poći iz Rima. Konduktar im je trazio legitimaciju, na kojoj im je bila zaničkna istovjetnost podpisa, te su morali sići. Pokret je poprimito nepopularni izgled. — Više stotina radnika iz Marka ne moguće odputovati radi obstrukcije. Htjedose tući željezničare, pri čemu je posredovala policija. — Vlada se drži posvema pasivno, u nadi, da će se ovaj pokret sam po sebi ugušiti.

Pogled po Primorju.

Puljsko - rovinjski kotar:

Istarska Posujilnica u Puli „Vinarska Zadruga“ i kancelarija odvjetnika Dra M. Laginje preselile su se prvim marča u kuću Baruna Petz-a Clivo-S. Stefano br. 9.

„Pisma o izborim u Puli 1905.“
Iz našega lista pretiskali smo u posebne knjižice: »Pismo o izborim u Puli 1905«, te se može dobiti kod uprave našega lista (Tiskara J. Krmpotić i dr.) uz cianu od 10 para. Naklada je dosta malena, s toga, koji želi imati ovu »Pismu«, neka se požuri da ju kupi dok se zalihane izcrpi.

Zapovjednik ratne mornarice kani u mirovinu. Zadnjih dana kolo glas, da kani zapovjednik ratne mornarice preuzv. g. barun Minutillo stupiti u stanje mira. Zapovjednik naše ratne mornarice svršio je već davno propisane službene godine, te nebi bilo ništa vanredna ako si je zaželio sladak mira.

Premještenje 5. domobranske pukovnije u Pulu. Tršćanskoj »Edinosti« pišu odatle, da se smatra gotovom činjenicom u ovdajšnjih vojničkih krugovima premještenje 5. domobranske pukovnije iz Trsta u Pulu. U skupnu garniziju da će se spojiti 1. 2. i 3. bataljun sa svimi odjeli i dopunitbenim okružnim zapovjedništvom. Zapovjedništvo ratne lake da je dobilo nalog od ministra rata, da pribavi čim prije prostorije za premještenje one pukovnije.

Naručbe za ratnu mornaricu.
C. i k. ratna mornarica u Puli naručila je kod zavođa za brodogradnju »Stabilimento Tecnico« u Trstu sljedeće radnje:
5 uništenjela torpiljača i 13 torpiljača. Dvije torpiljače stojeći će 1.500.000 kruna; jedna torpiljača 648.000 kruna. Sve te ladje stojeći će 15 milijuna kruna a gotove imaju biti tečajem jedne godine.

Ugarska dobiti će za gradnju jednak broj ratnih ladja, ta je ona već stupila u dogovor s nekim engleskim društvom, da ustroji na Ricci brodogradionu.

S početka kani se sagraditi 48 uništenjela torpiljača, ali pošto se nije ta vrst ladja osobito izkazala u ruskom-japanskom ratu, odustalo se je od toga te će se za prištedjeni novac sagraditi veliku ratnu ladju.

„Maskarada“ Sokola u Puli. U subotu dne 4. marča t. g. u 8 sati na večer biti će u velikoj dvorani »Hotel Belvedere« tradicionalna i sjajna »maskarada« Sokola. Kako saznajemo spremaju se za tu maskaradu razne šaljive skupine maska, koje će svojim komičnim nastupom i duhovitim predstavljanjem pobuditi baru smjeha i ugodno zabavljati občinstvo. Te večeri izaći će točno o ponoći jedan šaljivi list sa raznim sadržajem, koji će se raspacavati i prodavati na zabavi.

Zadnji dan roklada, utorak dne 7. marča, priredjuje Sokol u društvenim prostorijama domaću zabavu s plesom, kao oprostnu večer princu kavnevalu, koji sutra dan posebnim vlakom putuje u svoje carstvo Beč-ar-el-Sud.

Državna policija u Puli.
Vlada namjerava stvoriti u Puli državnu policiju. Preustrojenje te policije mora potvrditi također istarski sabor; te se u tom smislu vode već pregovori između vlade, zemaljskog odbora i občine Pula.

Da je od priekre nužde preustrojiti redarstvo ovdje u toliko, da u gradu nestane nepodobnosti koje se svaki dan viđaju i da se uvede nekakav red, o tom ne treba trošiti mnogo riječi; hoće li pak vlada moći to učiniti sa preuređenjem policije, to ćemo viditi, no ipak je skrajnje vrijeme da se u tom pogledu nešto poduzme.

Gradačka *Tagespost* opravdava podražavanje puljskog redarstva time, što je Pula kao ratna luka, važna točka, čije redarstvo mora da je u neposrednom dotiru sa čimbenicima c. i k. mornarice.

Ovđešnji od puljske občine subvencionirani talijanski listići, dakle službeni organ iste, srđi se i zestoko navlađuje radi toga na *Tagespost* i njezinog dopisnika iz Pule. Pošto občinom Pula zapoviedaju zagriženi Talijani kao Rizzi-Stanić (izrod), a pošto se oni srđe, ne daje li to slutiiti; da, će, biti bolje možda za Slavene, ako država preuzme puljsku policiju u svoje ruke?

Ili još bolje: kad se Talijani smiju, nemoramo li mi Hrvati i Slovenci u Istri plakati, a kada se Talijani srđe i psuju, onda se je sigurno nama Hrvatima mrvičak pravice učinilo.

Rossetti odlazi! Prijatelji našega kotarskoga upravitelja i namjestničkog savjetnika g. pl. Rossetti-Scander pripovijedaju, da će nas do mala zapustiti i otići k namjestništvu u Trst, gdje da ga željno očekuju.

Neznamo što je na toj vesti istinita, ali toliko znamo, da nismo jevali kad je nam došao, niti ćemo naričati kad nas jednom zapusti. Činovnici dolaze i odlaze a mi ostajemo ovdje, bilo to komu drago ili ne!

Konstituiranje občinskog zastupstva u Puli.

Upravni odbor občine Pula, savzao je novo izabrane zastupnike na sjednici za dan 9. marča t. g. u 11 sati prije podne, da izabere načelnika i občinsku upravu.

Narod bez škola, narod bez budućnosti.

Štinja u februaru 1905.

Ni sam neznam od kuda početi, puni su mi žepi i rukavi. Ali pak treba se česati ondje gdje najviše ujida. — Pred dvadesetšest godina, sagradilo se ovdje na občinski trošak malu ali pristajnu školu nastojanjem tadašnjeg svećenika Leopolda Rumšića, koji je mnogo trajnih uspomena ostavio u ovom zapuštenom selu. On je tada marljivo podučavao školsku djecu i bio je na diku našemu selu. Ali iza njegova odlaska mjenjali su se češće naši svećenici, i osim našega vrijednoga Ivana Barbaljca, nitko se nije brinuo da podučava djecu. On zaslužuje od nas veliku ljubav, bio nam je pravi otac. Ipak našao se nekog zlotvor, koji je nastojao da i taj vrijedni svećenik ostavi ovaj siromašni narod, komu se je bio savsim priučio. Poslje njega — skoro četiri godine — može se reći, stoji ovo selo bez učitelja gdje bi bilo oko 40 školske djece. Nekogji odlonjici ljudi našega sela išli su više puta moliti presv. gosp. Biskupa, da nam pošalje svećenika, koji bi zajedno bio i učitelj naše školske dice. Nu presvjeliti biskup nije nam na nijedan način htio ugoditi; uvijek nam je poslao svećenika, koji nobi razumio jezik puka. Zaisto je čudno ali istinito.

Zalostno pak je, što u ovom nazivamo politiku presv. biskupa, kad u hrvatska sela šalje talijanske pope. Dobro bi bilo da bi presvjeliti već jednoč uvidio da na ovaj način odvraća naš narod od svete katoličke crkve, jer ako svećenik ne znade u crkvi razumatičku puku sveto Eevandjelje i predočiti mu otajstva naše svete vjere, uzaludno je i pohadjati crkvu, pošto sve što se pjeva u crkvi niti shvaćamo ni nerazumijemo jer biva sve u latinskom jeziku.

U istinu nemožemo se potužiti na sadašnjeg našega svećenika, on obavlja što može bolje svoju svetu dužnost, nastoji na svaki način svakomu ugoditi; ali ono što je glavno, nemože na nijedan način da na duševnu korist puka obavi.

U početku bio je začeo djecu učiti, a napokon uvidio je i sam da je nemoguće, jer on nerazumi djecu a djeca njega, te je na jedan put prestao. Sada se naša djeca klatare po selu a škola u srid sela stoji zatvorena.

Dobro bi bilo da se dogovore naši odlonjici gospodari, pa da se traži bilo svećenika bilo učitelja, da nam ne propagne naša krv, djeca naša, bez pravog — odgoja i nauke.

Oživite se Štinjauci ta već nismo pod Svećim Markom, vidite da svatko pita svoje pravo, pa zašto da i mi nepitamo ono što nas ide po zakonu.

Lošinjski kotar:

Mali Lošinj 21. veljače 1905.

Da, još nas ima, ima još Hrvata! tako se je moglo punim pravom uzključiti na godišnjeg glavnoj skupštini podružnice sv. Cirila i Metoda u M. Lošinja. »Zora paca, bit će dana«. Narod se hrvatski i u ovom izloženom gradu diže, buđi se iz stoljetnog sna, tirari su nemirni, još će dugo vremena vladati Lošinjom, ali svaka sila do vremena.

Točno u 6 sati poslije podne dne 19. pr. mj. u dubokom puđoj dvočani drušva »Zore«, otvara predsjednik podružnice g. S. K. Kozulić skupštinu. Pozdravlja nadošle članove, raduje se toli ogromnom odzivu. Znak je to, da je narod prekoračio prvi stepen kulture, kad se stao tako zanimati za družbu. Spominje, kako naši protivnici, tobožnji talijani, od nas samo kopiraju mnoge stvari. — Mi smo ustanovili podružnicu a oni »gruppo locale della lega nazionale«, mi »Zoru«, oni »circolo popolare democratico«, mi »Zabaviste«, oni »Asillo«. — Opisuje zatim naš protivnike, koji su i u saboru u većini, te nevide dalje od nosa, već jedino nastoje, da se uzdrže u vlasti. — Valja dati Bogu što je Božje, a caru što je carevo. I mi doista dajemo elemozinu za crkvu, obstoji pako druga jedna ustanova njezakova »Santa Infanzia«, za koju on nebi dao ništa, na mjesto priiteci u pomoć tudjoj djeci u dalekoj Africi ili Aziji, pritecimo radje u pomoć našoj djeci, upisavši se članom naše podružnice — ta prinos od 20 nč. na godinu je tako malen, da ga može svatko podati.

Sliedilo je zatim izvješće tajnika g. učitelja Kraljić, iz toga se izvješća razubire, da je u početku godine bilo 48 članova, dočim ih sada imade 112. — Među novo upisanimi ide prvo mjesto u posebna hvala Veleuč. gospodina prof. A. Haračića, koji se upisao sa članarinom od 20 kruna, te ohećao u i buduće tom članarinom ostati upisan. — Ispričava odaslanike na glavnu skupštinu družbe, koja se obdržavala u Livadama i to radi nepredviđenih zaprieka: podružnica se pako dala zastupati od g. dra. Červara. — Toplim riječima govori o izvješćim zadaci družbe, kojoj je red da iz ljutih talijanskih pandža izbavlja našu dječicu. Zaklinje sve, da podružnici pristupe, spominje koliko je družba za Mali Lošinj učinila.

Iz izvješća blagajnika g. Ivana Lovrića razubire se, da se je u ime članarine utjeralo K 109.70 u ime darova 126.87 od prodaje srećaka za večernju loteriju unišlo je 90.—

Ukupno dakle K 326.57

To je doista za malološinjsku podružnicu liepi napredak, te znak bolje budućnosti!

Prije nego se pošlo na upisivanje novih članova, usljed česa je broj 112 znatno poskočio te svuđilji raste, zamoli za rieč g. Ante Belanić. — On će danas govoriti u mjestnom dijalektu, da ga svi budu mogli dobro razumjeti. — Govori o gluhoći kao velikoj nesreći. Onaj, koji je gluhi je čovjek nesrešan, a tih imade mnogo u našem narodu. — U zadnjoj skupštini družva »Zore« bilo je mnogo gluhih ljudi, ali ne gluhih usesima u glavi, nego usesima razuma! A i danas će ih valjda biti. — Opetuje što je prije već kazao. Naš narod u M. Lošinja ima mnogo toga učiniti, za njekeje stvari hoće se godine i godine, truda i muke, a druge mogu se preko noći dogotoviti. — Srušiti talijansku občinu, to je nučan posao, morali ćemo krv pijuvali, biti ćemo gonjeni, utamničeni, prije nego talijanski ispuste oblast naš općinom, vjerno će sliediti nauku svega učitelja Bartela »osar tutto«. U M. Lošinja se govori talijanski, i govoriće se se još, do 10, 20, da, do 30 godina a i više govoriće se se mnogo talijanski ovdje, jer zlo, koje se je počeo misliti mletčkomi vladom kroz sto ječuća i stljećea sijalo u M. Lošinja, tako lahko nestati može.

Alli jedna je stvar koja bi se preko noći urediti mogla, a to su one nesretne talijanske table na dočanicima naših ljudi. Svi oni »in commestibili«, »calzolaj«, »vendita colori«, »falegnami« toga svega bi moglo odmah neslati.

Govori zatim o postanku družbe sv. Cirila i Metoda. Čita i tumači pismo Njegovog Preuzvišenosti biskupa J. J. Strossmayera itd. 22. VIII, 1893. upravljeno na ravnateljstvo društva. Pozivlje sve neka pristupe društvu i neka nastoje da i drugi društvu pristupe. Odkinimo komadić kruha, izvadimo ga iz grla, te pružimo ga Istarskoj sirotinji.

Prešlo se zatim na izbor novoga odbora, te bijaše »per acclamationem« izabran stari odbor.

Predsjednik: g. Šimo K. Kozulić, narodni zastupnik; zamjenik: g. Josip Vidulić Zaglajenac, posjednik; Tajnik: g. Josip Kraljić, učitelj na družbinjoj školi; zamjenik: g. Anton Martinolić Povero, posjednik; blagajnik: g. Ivan Lovrić, posjednik; zamjenik: g. Josip Nikolić Marić, trgovac vinom.

U večer pako u 8 sati započela je loterija, koja je ispala iznad svakoga očekivanja. Dvorana bila dupkom puna naroda, darova preko stoline. Za sakupljanje darova te članarine skrbiše se — na što im ovdje najiskrenija hvala — gđice: Betti Markus, Leni Picinić, Marica Parčić, Antica Bušanić, Karmela Boničoli i Anka Zorović. Zahvaliti se moramo i vrlim darovateljima, koji su svojim liepim darovima doprineli da svečanost što bolje ispane. Iza loterije sliedio je živahan ples. — Javljam vam ujedno da će dne 5. marča to je u zadnju nedelju pustla u 8 sati u večer biti liepa zabava u dvorani družva »Zora« i to pjevanjem, deklamacijom i i dječjom predstavom: »Kraljević Marko i Štriga Lega« sa preuređenim III. činom.

Javljam vam ujedno, da je naša škola bila zatvorena kroz 15 dana, radi tobožnje kužne bolesti ospica, koja da se pojavila među djecom, dočim se stalno znade, da je bilo bolestnih na ospicam i u talijanskoj školi, koja nije bila niti jedan dan zatvorena. (Jer su ospicavali uvijek i tamošnji kamorristi sa načelu svojim glasovitim »Wirtelhafterom«. Op. Ur.). — Čujemo da je već onaj komu to ide primio ukor, radi te dvojake mjere. E pa šta ćemo, radi je među okuženima plemenitom talijanskom bolešću, neka čine šta im drago, Kraljević se Marko buđi, jao onda kada uzme tešku svoju topuzinu pa udri na lice, udri na desno dokle nestanu vragovi naroda našega.

Nadodati mi je da su bili izabrani za odaslanike na glavnu skupštinu družbe sv. Cirila i Metoda gg. S. K. Kozulić, Ivan Lovrić i Josip Kraljić.

Večernja zabava u Malom Lošinja.

Učenicu pučke škole Družbe sv. Cirila i Metoda u Malom Lošinja, priredjuje u prostorijama družva »Zora« u nedjelju 5. marča »Večernju zabavu«. Početak točno u 8 sati na večer. Ulaznina: I. mjesto K i II. mjesto 60 para, III. mjesto 30 para. Darovi se primaju sa zahvalnošću. Čist prihod namijenjen je u korist tamošnje »Pučke knjižnice«, koja će se doskora ustrojiti.

Ove večeri nastupiti će na zabavi prvi put javno novoustrojeni tamburaški zbor. Rspored je ovaj: 1. Proslav; 2. Liepa naša domovino!, pjevaju uz pratnju tamburaškog zbora učenicu viših razreda; 3. a) A. Harambašić: *Ja sam Hrvat*, krasnoslovi N. Rendić; b) G. Klarić: *Mlada Hrvatice*, krasnoslovi Jelis. Dujmović; 4. *Slava mladosti*, pjevaju učenici uz pratnju glasovira; 5. M. pl. Farkaš: a) *Sretan imendan* (mazurka), b) *Karistič hrvatskih narodnih pobjevaka*, udara tamburaški zbor; 6. Josip Milaković: *Dvije majke*, krasnoslovi Niko Rendić; 7. Jovan Sundečić: *Posljednji trenutci naga snovića Pera*, krasnoslovi: Anka Telesmanić, Marija Filipas, Niko Rendić; 8. *Kraljević Marko i Štriga Lega*, igra za djecu u 3 čina; 9. M. pl. Farkaš: a) *Svibanjska ružica* (valček), b) *Tenac hrvatskih narodnih pjesama*, udara tamburaški zbor; 9. Ples.

Prvi obrok za cestu Cres. Lošinj. Zemaljski odbor u Poreču doznao je predsjedniku ceslovnoga odbora u Cresu prvi obrok za iznos od 9333 kruna...

Stari neredi na c. k. oroskoj pošti. Težkim srpcem se ovo odlučilo, da se istim pera, jer znam već unapried, da ću ostati ponovno i ponovno lažac ja, a da će naš gospodin postmajstor ostati u esemplare impiegato, pak još bolje nategnuti...

Što se sve ne događa s našom poštom i putnicima na Mergu, znamo da za to znače ravnateljstvo pošta u Trstu, jer je pred malo vremena taj bezprimjerni postupak naša svoje oči vidio jedan od konesara c. k. r. pošte i obećao, da će stvar uređiti...

Anti Tudoru čestitamo na vjenčanju sa željom da dugo i dugo sretno i zadovoljno sa svojom vrijednom drugaricom proviži u braku, na korist naše svete hrvatske stvari, kojoj on vjerno i oduševljeno služi.

Voloski kotar:

Njemački carski par u Opatiji. Javljači iz Opatije: — Ovdje su sa upućene strane došle vijesti, da će došastoga ožujka prispjeti ovamo njemački carski par. Carica Augusta Viktorija doći će, po tim vijestima, dne 22. ožujka, te će se dulje zadržati, a car Vilim će ju posjetiti dne 29. ožujka.

Uzabava je inače ispala po domaću ko obično na zadovoljstvo plesača, jer ovdje ljudstva nije bilo, pa se ga naužiše — plesa — do mile volje.

Vrhulke, polovicom veljače 1905. (Gospodarsko-irgovačko društvo ili Konzumni magazin)

Kako je bilo u svoje vrijeme javljeno u "Našoj Slozi" započelo je naše društvo svoj rad na 30. travnja pr. g. Iz početka upisalo se je oko 40 članova. Ovaj broj danomice je rasio tako, da je društvo imalo koncem prosinca 1904. 181 člana, a sada ih imade 188. To je znak, da puk uvidja svoju korist od toga humanitarnoga zavoda i potpuno pouzdanje u odbor.

Dakle dobitka K 597.80 od ovoga imade se ispljtili za % na zadružne djelove: K 23.07 i na uzajmljenu glavnicu kod mjesne posujilnice K 123.75. Ostaje čista dobitka 450.98! Utješivi pojav! A tekuce godine nadamo se, da će biti još bolje! Revizijski odbor pregledao je račune i knjige dne 5. siječnja 1905.; pronašao sve u redu. A predsjednik revizijskoga odbora u svojem izvješću na glavnoj skupštini dne 29. siječnja 1905., predložio, da se celomou upravljajućem odboru dađe absolutorij i izreča zahvala.

Što se sve ne događa s našom poštom i putnicima na Mergu, znamo da za to znače ravnateljstvo pošta u Trstu, jer je pred malo vremena taj bezprimjerni postupak naša svoje oči vidio jedan od konesara c. k. r. pošte i obećao, da će stvar uređiti. Ali i potuži li se koji na ravnateljstvo, to moramo priznat da ipak kad i kad dodje do istrage, ali tu istragu kako u svih mogućih naših pritužbah, vodi, ala koji? ne tarite si glavu, kazat ću Vam ja, gospoda na obćini, čiji je vjerni pristasa i do potrebe izvrstan kuhar (ultrorce Trombetti) šjor Giovanni, koji im je kako rekoh sa svojom osobom na razpolaganje, al osobito prigodom obćinskih izbora tad im, je desna i lijeva ruka! Ali da neredi koji, da su to samo prosta sumnjičenja i naklapanja, čujie oru: koja je upravo „a scotta dopol“ Pred malo dana lomatalo je po Cresu pop I. P. kurat iz Beleja, da nadje neke službene spise, koje je nekoliko dana prije iz najbliže postarske stacije Vrana bio poslao na c. k. porezni Ured u Cres, ali ovaj te spise nije primio; napokon iza više satnog lomatanja nadje svoje spise i još jedan službeni dopis upravljen iz Trsta na ovaj obćinski ured, u zapećku jedne privatne osobe, na koju se bas slučajno namjeri. Svoje spise ponese na c. k. porezni Ured već poslije, podne, a iza toga ponese na obćinu i drugi spis, tražeć od obćinskog lajnika prijavnicu, ali mu je ovaj nehtjede izdati; da pristedi i zaštiti svog kumpaza Zuzana! Okolo 3. sata otišao na postanski ured, da prosvjeduje i pita razjašnjenje ali morade otići put Beleja, jer šjor Zane bio kod Belone a šjor Zanetto drugdje. A ti, put igumane, puna 4 sata uz britku buru! putje!

Društvo za polješanje mjesta u Baški.

Na piru g. Ante Tudora u Baški, koji se vjenčao dne 22. veljače t. g. sa dražestnom gospođicom Sofijom Bon, sakupljeno je za »Društvo za polješanje mjesta« u Baški K 13.62. Uz poklik: živili mladenci i darovatelj! — naš dopisnik pozivlje Baščane, nastanjene u Puli, da ne zaborave to svoje društvo i da duboko posegnu u svoje džepove i obilno podare ovo plemenito društvo.

Uzabava je inače ispala po domaću ko obično na zadovoljstvo plesača, jer ovdje ljudstva nije bilo, pa se ga naužiše — plesa — do mile volje.

Njemački carski par u Opatiji.

Javljači iz Opatije: — Ovdje su sa upućene strane došle vijesti, da će došastoga ožujka prispjeti ovamo njemački carski par. Carica Augusta Viktorija doći će, po tim vijestima, dne 22. ožujka, te će se dulje zadržati, a car Vilim će ju posjetiti dne 29. ožujka. — Kaže se, da je grofica Heucken-Danersmark ponudila carici svoju villu za boravak. Carica misli oćsjesti u jednom hotelu lječilišta.

Na pastnu nedjelju na 5. marta biti će druga, nadamo se dobro posjećena, kao što biva svake godine, samo da vrijeme dopušta; nadje se tu sakupljena cijela Kastavščina uz gospodina zanatnik i radnik i težak, sve se to skupa bavljivo.

Imadamo vam, paku da spomenemo i članove, koje je naša čitaonica u neimnogu vremena izgubila. Što smrću, što odlaskom odavle. Unariješe njoj počastni član dr. Dinko Vitezić, redoviti Mijo Laginja, dekan i Viniko Marjanović, tajnik općinski, za koje su posthvacni čitaoci „Naše Sloge“ već i čuli, a odoše nam dva č. gg. duhovni pomoćnici J. Ziganto najprije, onda I. Vrabec, oba za upravitelje župa, prvi u Lovran, a drugi u Veprinac. Prvima slava! a drugi nas neće valjda zaboraviti, nego, kako svi i sami na sastancima „prigodnom odlasku njihova pridedjenim i rekli, ponesti će najljepšu uspomenu na nas ma kada pošli i kamo došli.

Ob odlasku gosp. Ziganta bilo je svjedobno već govoreno, imamo da spomenemo jošie rastanak sa gnom Ivanom Vrabcem. Našla se cijela kita stovatelja njegovih u gostioni Jelusićevoj. Upriličise mu oprostrnu večeru članovi naše čitaonice i drugi nekoi oćsbni prijatelji njegovi. Palo tuđe lijepih govora, osobito onaj od gosp. Ellnera, dekana i šjaset nazdravica odlazećemu i onima koji ostaju. Redale se napitnice jedna za drugom. A kako svakom drugom prilikom i sada se sjelismo onih, kojih se moramo u prilikama takvim osobito sjećati, naših narodnih (potrebni) društva i sabrasmo svoticu od 40 kruna za pripomoćno djačko društvo u Pazinu, kojoj priloži prisutni naš načelnik i predsjednik čitaonice drugih 5 kao dobru ruku poslanu od njegova šurjaka Dešković, pomorskoga kapetana, koji je skupni iznos odslan na svoje opredjeliste drugi dan.

Inače nam pust prolazi lijepo i veselo, sve uživa, sve se veseli, kao da će to sada svršiti, da se neće više imati prigode za to, udri tko će bolje. Samo su naši „Zvončari“ zamišljeni, što njim se krati njihovo slavlje, izašla zapovijed i oni će najbrže morati svoja zrona da prodaju ili napjemanje o kln objese na tavanu ili njsmanje budućemu svome pokoljenju, koje će samo pričati, kako su znali njihovi bivši stricevi, oćti, djedi itd. obletiti u jedno popodne u oćvju kolu obućeni sa oko pasa nekoliko zvonova, od kojih i po nekoliko litara sadržine koji i do 5 i do 10, cijelu Kastavščinu od plesa do plesa. I njihovoj slavi se primiče kraj. Što će oni na to, neznamo, ali čudno im je to. Nije drugo, nego prije ili poslije valja se pokoriti. Moći će i oni s nama zaključiti: „Stalna na tom svijetu samo mijena jest“.

Iz Veprince pišu nam koncem februara. U Vašem cijenjenom listu bijaše svjedobno javljeno, kako je naše obćinsko zastupstvo z'ključilo, da se sklopi veći zajam za gradnju ceste Veprinac-Poljana, dotično lčić i kako je na dražbi gradnju te ceste preuzeo prijatelj i kum našega načelnika Anzula Viniko Dubrović-Slocarić. Mnogi od naših su već tada glavom kimali, kako će tu gradnju svršiti muž, koji se u takove posle nerazumije, jer nit je zidar, nit gradjevni poduzetnik. Ali kasnije se doznalo, da je Slocarić uzeo kao druga nekog graditelja iz hrvatskog Primorja. Nu njihovo p. ijateljstvo nije do konca potrajalo i oai se razstadoše i radnju je sam Slocarić dovršio. Prekrasno dovršio, ali nastalo je pitanje, kako ju je dovršio? Dopršio ju naimo tako, da s njom nije zadovoljno obćinsko zastupstvo pa ni sam šjor Anzulo. Slocarić zahtjeva, da se radnja odobri i njeza poduzmu izplatiti sa zastupstvo — togde neće tvrdeć, da posao nije valjano ni po pogodbi obavljen, te traži da cestu pregleda službeno vještačko povjerenstvo. I tako je nastala pravda između obćine i Slocarića. Obćinari prigovaraju sada načelniku, što se je išao počati s poduzetnikom, koji se nerazumije u posao a sirotnah šjor Anzulo se brani, da on nije kriv, što mu se nije prijatelj Slocarić držao pogodbe. Koi obćina toli Slocarić nadjose si talijanske odvjentnike u Trstu, gdje je podignuta tužba i gdje će doći do razprave.

Javiti ćemo Vam, uspjeh te zanimive tužbe između obćine i poduzetnika ili između šjora Anzula i šjora Vincenca.

Čujte i ovu o velikodušnosti c. k. poreznih oblasti. Prošle godine, potukla je tuča nekoje porezne obćine u ovoj mjestnoj obćini tako jako, da su pojedinci pretrpili silne štete. Na prijavu ove nesreće došla je iz Voloskog komisija na lice mjesta, da ustanovi štetu, pak da se oštećene, kojih ima preko sto, na drugi način odšteti. Komisija je ustanovila, da je tuča nastila u dvih poreznih obćinah preko trećinu svega priroda. Očekivali smo dakle, da će se onim nesretnikom, koji plaćaju preko 18.000 kruz a izravnog poreza, obaliti dobar dio tog poreza, al kad tamo, javise im iz Voloskoga, da su im odpisali na porezu svim skupa ciele 74 kruna, od čega nedodje na nekoje niti jedna šestica! Zar nije to osobita velikodušnost c. k. porezne oblasti? I to se kaže narodu u biedi i nesreći priskoćiti na pomoć! Hvala liepa na takvoj pomoći. Narodu obećaje, da će mu porez odpisati, pak mu dobaćićie kao prosjaku par krajcara milostinje. Nebi li bilo pametnije, da u obće niti ne pošlaše komisije na lice mjesta, bar nebismo bili doživili ovakovo razočaranje. Šteta, što nemožemo do službenih spisa, pak da vidimo koliko je stajala ona komisija. Bog znade, da li je stajala manje ili više od 74 kruna?!

Bratovščini hrv. ljudi u Istri u Kastvu darovali su sliedeće svote: Grosman Miroslav, učitelj u Kastvu, prigodom njegovog imenovanja ravnateljem pučke učione u Kastvu 10 K. — Dešković Rudolf, pom. kapetan, Mošćenice (Kraj) za dobru ruku prigodom nove god, 1905. 5 K. — Rabfeld Rudolf, Pul. članarinu za g. 1905. 3 K.

Kongres slavenskih novinara u Voloskoj-Opatiji. Na odborskoj sjednici odbora središnjega saveza slavenskih novinara, držanoj dne 18. pr. mj. u Pragu, zaključeno je, da će šesti sastanak slav. novinara biti od dne 14.—16. svibnja o. g. u Voloskom. Program je bio ustanovljen ovako: U nedjelju 14. svibnja do podne sastanak, po podne razgledavanje mjesta i okolice, a na večer zabava. U nedjelju 15. svibnja do podne sastanak, po podne razgledavanje mjesta i okolice, a na večer zabava. U ponedjeljak 15. svibnja do podne nastavak kongresa, a po podne vožnja parobrodom uz hrvatsko primorje. U utorak dne 16. svibnja izlet na Plitvička jezera. Do sada su na programu ovi predmeti: Referat o dužnosti svjedocanstva novinara u tiskovnim parnicama; izvješće o pripravnim radnjama za organizaciju hrvatskih, slovenskih i slovačkih novinara. Taksa za kongres je ustanovljena na 15 kruna. Do kongresa će se još izdati riečnik slavenskih imena mjesta, te poljski izvještaj rada središnjeg odbora. U odbor, koji će se brinuti za kongres izabrani su ovi novinari: Predsjednikom M. Chylinški, ured. „Czasa“ i prvi zamjenik načelnika Krakova, podpredsjednik J. Holeček, ur. „Nar. Listy“, blagajnikom J. Kuffner, ur. „Mor. Listy“, tajnikom Fr. Hovorka, novinar u Pragu.

Električna željeznica Matulje-Opatija-Lovran. Zastupstvo obćine Volosko-Opatija prihvatilo je u svojoj sjednici od 17. o. nj. predlog graditelja g. Münza, komu bi obćina u slučaju nerentabiliteta imala da tekom nekoliko godina izplaćuje stanovitni odstet. Tu obvezu prihvatilo je zastupstvo samo uz neke uvjete, kojima će biti zasticen interes obćine. Jedan od najvažnijih uvjeta jest taj, da projektorana željeznica ne će smjeti stupiti u promet, dok se ne sagradi druga paralelna cesta.

Svećano otvorenje »Doma« u Mihotićih. Dne 4. marča tek. god. bit će svećano otvorenje novostagrađenoga »Doma« u Mihotićih. U tu svrhu priredjuje toga dana Hrvatska Čitaonica u Mihotićih koncertat uz šaloigranples.

Početak točno u 8^{1/2} sati na večer. Ulaznica za gospodje i gospodjice 1 K, za gospodu 2 K.

Raspored: Pruslov. 1. Zajc: *Večer na Savi*, igra lječilišna glazba iz Opatije. 2. Vallinger: *Devorija*, pjesma muški zbor. 3. F. S. Vilhar: *Mrtva ljubav*, Bariton-solo uz pratnju glasovira. 4. Zajc: *Domovini i ljubavi*, igra lječilišna glazba iz Opatije. 5. F. S. Vilhar: a) *Rasti ružo*, Nedved: b) *Mili kraj* — pjesma kvartet. 6. Zajc-Farkaš: Izvadak iz opere *Zrinjski*, brač-solo uz pratnju glasovira. Učara g. F. Grgurina, prati gđa I. Kundić. 7. Nedved: *Nazaj u planinski raj*, pjev. mješ. zbor. — Kratka pauza. — *Doktor Müller*, soloigra u 1 činu.

Hrvatska Čitaonica u Kastvu. U nedjelju dne 5. marča tek. god. priredjuje Hrvatska Čitaonica u Kastvu u Narodnom Domu zabavu s plesom. Početak u 8-sati. Ulaznica 1 K po osobi. Na zabavu je slobodno doći i u kostumu. Svira F. Bernova gudačka družba.

Raspored: 1. Pjevanje — J. Aljaž — *Ujčega ptiča toba*, Mješoviti zbor. 2. Tamburanje — Vl. I. Hafner — *Slava Lisinskomu!*, Koračnica. 3. Pjevanje — St. Mokranjac — *Srpske narodne pjesme iz Makedonije* — drugi vijenac — mješoviti zbor. 4. Tamburanje — M. Majer — M. Farkaš — *Hrvatsko prelo*. 5. Solo-igra — B. I. Bršljanovčanin — *Račun bez krmara* — zgodna šala s mišmoćna ni slana, ali puna s soli i smoka. 6. Na opće odobravanje i zahtjevanje ponavlja se već izvadjena S. Tomićeva — *Tari-bari*, ruska narodna pjesma, mješoviti zbor uz pratnju tambura. 7. Ples.

Pazinski kotar:

Ispod Učke dne 21./II.: Prošli tjedan pala je prilična zima na zemlju, pak evo ti naše naravi, da joj dalje i toplije odjelo dade — snijega. Od jednoga komada je, pak u njemu ne će zebsti. A i nama je to na korist i zadovoljštinu, drugi dobivaju zabada umjetnoga gnoja, mi pak naravnoga. Je li tako, markize de Posije?! Da ste barem očekali, da vidite, kakovo će vrijeme, jer ono liječi, ne bi vam bile posije toliko naudile! Korist ovakovoga vremena je i u tom, što je snijeg povukao sobom i sakrio puno bakcila-praha bolesti učinio ih neskladnima: Dapače, moći će oni u drugoj formi doći na svijet, kao zdravi i čisti zrak. Dobro bi bilo, da bi mogla narav naći nekakvo sredstvo da može i duševne mane uništiti, kao: nemar, lijenost, zavist, strah, osveta i samozhivstvo (za truh). Ali duh može proniknuti i prkositi naravi, pak je ona kaskada nemoćna protiv njega. Jedino najviši duh — g. Bog — a i bolji duši — dobri ljudi — mogu im na put stati. Dobar i razuman čovjek, ako će uplirati na slabijega, treba da je u odabiranju sredstava uvijek oprezan. Gdje je dostatno nukanje, nije treba posiljenja, bratinska opomena je prije nego prikor, tajnost prije javnosti, sažaljenje naprijed prizriju itd. To neka ide postepeno, inače mjesto da se učini još je i gore. Ljetitelj koji želi postati narodni operator, mora da vrlo pazi i na sebe. Najprije mora se trsiti, da je kod njega u redu, pak onda druge popravljati jer zlo i zlo je duplo zlo. Dakako da sasvim i sve ne može se popraviti. Čistiti pšenicu koliko je moguće još će nešto ljulja ostati. Ili, ako i ne ostane, prenest će ga vjetar sa tuđe njive. Tako i mi u Istri imamo ljudi, koji u prisposobi sličje ljujlu, a to su školovani ljudi, koji idu glasovati i koji tajno ili javno rade za protivnike narodne. Sa takovima nije treba imati obzira. A da se prije preporučio oprez to vrijedi samo za naše neuke ljude, a i za one, koji imaju sklonost da se zaraze ljujlem. Zato trijebimo što više ljuj, ali ne grakteći ili krišteći, već puteći neukost odvrćajući ju od zla, i privodeći zalutane na pravi put. Biti će onda mirnih „gavrana“ korisnih „sojaka“ i bezazlenih „rumunjaša“. A kad se jednom temeljito počne, ne će biti toliko prigovaranja, da neki kaputaši ništa ne rade, jer će se bojati, da ne bi oni možda uz ljuj bili iščupani i tako loše prošli. Bit će holje, rčićimo se samo!

Iz Boljuna. Ero nas da javimo u jezgri, kako je prošla naša skupština podružnice „Družbe sv. Cirila i Metoda za

Istru“, dne 19. o. n. na Boljunskom polju: Četa nas iz blizine sakupila se na određeni sat, da se započne rad. Kad tamo, moralo se čekati, jer svako malo prikupljavao se veći broj njih, te se moralo do kasnije čekati da se ne promaši svrha sastanka, to jest, da se razumijemo, te da se nad nama, rasprostrije duh jedinstva u a nama razvije ugodno čuvstvo radi dobra djela i ovršena djela narodne dužnosti. Osobito je to polučio govor predsjednika i tajnika naše podružnice. A da je to tako, pokazalo se prigodom uplaćivanja članarine i dobrovoljnih priloga. Sabralo se u svemu 112 K i 50 h. Uz okolnosti koje vladaju, naime posljedica glabe ljetine i raxtresenost i odaljenost sela, doba godine i agitacija protivnika, moramo a da budemo sa ovime zadovoljni. A da nam se ne pomuti radost ne čemo, da se srđimo na Sušnjerečane i Pažčane, jer prvi, valjda s razloga, što nisu dobili do sada učitelja nisu prisustvovali skupštini, a drugi u malom broju, akoprem su oboji dobili potporu „Družbinu“ od 6000 K. Nisu valjda još svjestni dara.

Nade je da će se oni prvom prigodom izkazati, da su našeg roda sinici. Vrlo ugodno zabavljalo se do kasne dobe noći. Novac i opis, „kako čujemo, poslati će se upravi „Naše Sloge“. Zahvaljujemo se na uslužnosti toga uredništva.

Porečki kotar:

Poziv na glavnu skupštinu podružnice „sv. Cirila i Metoda za Istru“ u Zrenju, koja će se držati dne 5. ožujka 1905. u kući Dinka Tončić Cekin u Čabronici u 6^{1/2} sati u večer sa sljedećim dnevnim redom:

1) pozdrav predsjednika, 2) izvješće tajnika, 3) izvješće blagajnika, 4) izbor novog odbora, 5) razni predlozi, 6) domaća zabava.

Zrenjsko društvo za štednju i zajednicu reg. zadruga na neograničeno jamčenje pozivlje polag društvenih pravila zadrugare na II. glavnu skupštinu, koja će se obdržavati dne 5. ožujka 1905. u 5 sati poslije podne u kući Dinka Tončić Cekin u selu Cekin-Čabronica sa sljedećim dnevnim redom:

1) izvješće o djelovanju zadruge, 2) potvrda računa za god. 1904. 4) Slučajni predlozi.

Svakome članu je slobodno k računaru doći pregledati račune za godinu 1904. uključivo do dne 4. ožujka.

Ples za Družbu zabranjen! Čujte pa se divite premudrosti austrijskih oblasti! U nedjelju dne 5. tek. mj. imala je obdržavati podružnica Družbe sv. Cirila i Metoda u Kasteliru zabavu sa plesom u svoju korist. Zadnji čas, kad je list htio ići u stroj, dohismo brzojavnu vijest, da je taj ples od c. k. kot. poglavarstva zabranjen. Treba li komentati? Za zloglasnu „Legu“ ne samo da c. k. oblasti dozpoljuju takove plesove i zabave, nego dapače preporučaju na prejšioju potvrdu novac, kojega naš puk teškom mukom plaća a Talijani upotrebljuju u svoje nečiste svrhe. Tko nju-pomaže? C. k. austrijska vlada, da novcem hrvatskoga puka potaljančuju taj hrvatski puh. Sramota! i sto puta sramota!!!

Koparski kotar:

Iz Račica. U nedjelju dne 5. marča u 2 sata po podne držati će se na Bregu kod Račica osnovateljnu glavnu skupštinu podružnice sv. Cirila i Metoda. Preporuča se našim rodoljubima, da ovog dana u čim većem broju pohrle na tu našu prvu skupštinu.

Javno priznanje

osiguravajućoj zadrugi „CROATIA“ u Zagrebu, koja je moju štetu u Podbrđu savjestno procijenila i odštetu od kruna 3000— kulantno izplatila. Podbrdo, dne 18. veljače 1905.

Filip Kruž v. r.

Franina i Jurina.

Fr. Ca da su, Jure, jitanji za Bašku za leto 1906. ostali prez kapitana.

Jur. Mi se pari da su zgubili i brod i kapitana.

Fr. Dobro stoji njihovom kapitanu, mogao je stat na miru, a ne s talijanskom gospodom vi Pulj cresoje zobat.

Jur. Sada neka gloje koščice!

Razne primorske vijesti.

Prilike u Istri.

Pod tim naslovom donosi jedan od najvećih ruskih dnevnika »Peterburskija Vjedomosti« ove redke:

»U Istri ima do 17.000 djece, koja su lišena svake naobrazbe radi nedostatka narodnih škola. Do 210.000 stanovnika u Istri, to j. 61%, onamošnjega pučanstva ne zna ni čitati ni pisati! A ipak u Istri vrijedi zakon o obvezatnosti školske obuke. Na pokrajinski školski odbor opire se ustrojavanju narodnih škola, i u onim slučajevima, kad administrativni sud na žalbe pučanstva određuje otvorenje škole u jednom ili drugom mjestu. Školski se odbor izpričava nedostatkom sredstava. I u isto vrijeme, kad se to uzkrčuje hrvatskim i slovenskim školama, nalaze se ipak sredstva za potporu od 10.000 kr. »irendentskoj talijanskoj »Legi Nazionale«. Slavenški učenici priuždeni su na taj način učenju u talijanskim školama.«

Ovo, što uvaženo glasilo kneza Uhtomskog piše — tužna je istina, poznata nama svima. U jednom našem tuskorom članku dali smo izraza boli i tuži slavenske sirotinje u Istri i iznili crninu budućnosti, koja prieti našem življu. »Narod bez škola, narod bez budućnosti« — lozinka je jedinoga spasnošnog društva »Cirila i Metoda«, u koje polažemo zadnje naše nade. Toga društva morali bi svi Hrvati da se sjele u svakoj prigodi i odmah u prvom redu.

Našem puku na znanje. Po Istri skiće se ovaj mjesec, najviše po selima, neki agent sa svetim slikama s ormarikom s glazbalom. Slika ne vrijedi više od 6 K, a on je prodaje po 24 K i to na mjesečne obroke. — Njegov mu »kšest« tim više uspieva, što dobro hrvatski govori, a za nuždu pozna i dijalekt. — Upozorujemo naš puk, da se ne daje zavarati od ovakovih agenata i da neku-puje takovih slika.

Sapun družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Gosp. Dinko Spinčić, trgovac u Miholićima uzelo je da — dozvolom družbinog ravnateljstva — razpućava sapun pod markom družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru. Od prodaje toga sapuna imat će družba svoj ljepi prihod. Našim vriednicim Hrvatima preporučamo da se za svoje kućne potrebe služe samo tim sapunom. Hrvatske trgovce, pako molimo oym, da u svojim dućalima drže samo družbin sapun, to više, što se g. Spinčić obvezao, da će družbin sapun nabavljati samo kod hrvatskih trgovaca.

Odnosne naručbe neka se upravljaju na naslov g. D. Spinčića — Miholići — pošta Francići.

Promjene u voznom redu na željeznica Divača-Pula i Trst-Poreč.

Počam dne 4. marča 1905. imati će na pruzi Divača-Pula svakog utorka i subote svezu sa brzovlakom br. 2 A južne željeznice dolazećim iz Beča, brzovlak br. 5, koji odlati iz Divače u 6.34, a dolazi u Pulu u 9.25 u jutro.

Nadalje počam od istoga dana nastaju u voznom redu sljedeće promjene: Omnibus-vlak br. 11 voziti će brže te će stići u Pulu u 8.17 u jutro (sada dolazi u 8.25).

Omnibus-vlak br. 12 odlaziti će iz Pule, mjesto u 5.15, u 5, da uzmogne stići u Divaču u 8.25 u jutro. Brzovlaci br. 3 i 5 zaustavljati će se u Vodnjanu.

Na pruzi Trst-Poreč Omnibus-vlak br. 712 stići će u Trst u 8.35 (sada dolazi u 8.30) u jutro, te Omnibus-vlak br. 713 stići će u Buje u 10.15 (sada dolazi u 10.10 na večer.

† Dr. Milivoj Šrepeš.

Dr. Milivoj Šrepeš profesor hrv. sveučilišta u Zagrebu, znameniti pisac, umro je ovih dana. Imao je same 42 godine. Ostavio je udovu gospoju Anku rodjenu barunicu Rukavina i dvoje neake dječice.

Pokoj mu plemenitoj duši, a naše iskreno saučeeće pri žalosti onih koje je ta prerana smrt razalila.

Zemaljska podpora za cesto- i vodo-gradnje. Zemaljski odbor u Poreču osjegurao je potporu iz zemaljske blagajne sljedećim občinam: Tinjanu 600 kruna za gradnju redovite ceste iz Kringe u Sv. Petar u Sumi, te potporu od 1000 kruna za gradnju ceste Baderna; obćini Boljun potporu od 3000 kruna za gradnju mosta na poloku Raše kod Boljuna; obćini Klanec potporu od 4000 kruna za gradnju ceste od Podgorja do Jelovice; obćini Piran potporu od 200 kruna za popravak dvaju vodnjaka u Strunjana; obćini Jelšane potporu od 1500 kruna za gradnju obćinskog zdenca u Lipi.

Zemaljski nameti u Istri. Uslijed previše podrve zaključka istarskoga sabora (talijanske većine) utjerivati će se u Istri za god. 1905. sljedeći zemaljski nameti. 1) namet 35%, na sve izravne realne poreze, te namet od 45%, na sve izravne osobne poreze, u koliko nisu oslobođeni od nameta u smislu zakona od dne 24. junija 1898. dr. Z. br. 20.; 2) namet 115%, na potrošarinu od vina i mesa; 3) Porez po 3.40 kruna od svakoga na malo iztočenoga hektolitara piva.

Natječaj.

Podpisani odbor raspisuje ovim natječaj na redovite podpore »Bratovštine hrv. ljudi u Istri« za god 1905.

Pršnjje, oblužene svjedočhom prvog polugodišta (kolokvija) te izkazom siromastva, imaju se dostaviti podpisanomu kroz dotična ravnateljstva (dekanate) naj-dalje do konca mjeseca marča.

Zahitjeva se naročito, da molitelj navede, da li i koju potporu uživa, i da to potvrdi dotično ravnateljstvo i župni uređ. Osim toga mora biti molitelj sam ili njegov roditelj (skrbnik) članom Bratovštine.

KASTAV, 24. veljače 1905.

Odbor Bratovštine hrv. ljudi u Istri.

Elmer, podpredsjednik.

Listnica uredništva i uprave.

Prijatelju dr. Č. u P. Popitasmu se na namjesticu za one stipendije, koje su sve popunjene do jedne. Zdravo!

Gosp. dopisniku iz Boljuna. Vaše »Razjašnjenje« poslali smo u Pulu, kamo bijaše upravljen i prvi dopis iz Boljuna, uzprkos našoj opetovanoj molbi, neka se šalju dopisi u Trst. Uredite dakle onaj posao sa g. urednikom, da ste nam zdravo!

Prijatelju Lovru i Niki — Beč. Dorskora dobit ćete točno razjašnjenje o stvari. Lovro neka se sjeli opet O—A. Ziviii!

K. grof Strassoldo

u Strassoldu, (Primorje), izkazuje, da je želudačne bolesti, uslijed kojih je tripio dvie godine, odstranio jedino uporabom

želudačne tinkture

G. PICCOLIJA
dvorskog dobavljača i ljekarnika
u LJUBLJANI.

1 bočica stoji 20 para, a vanjske se naručbe točne vršuju.

POSJED

prije „KOŠARA“ na briegu Kastianjeru u PULI, sastojeci od knee, stale, oranice, vinograda i voćnjaka

prodaje se ili daje u najam.

Poblize upute daje c. k. Šumar J. Gracalich u Puli.

Br. 268.

Svoji k svojim!

Skladište pokućstva goričko-solkanske STOLARSKÉ ZADRUGE.

(prijé Anton Cernigoj)
TRST
 Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra
Tvornica sa strojevnim obratom.
 Pokućstvo izradjuje se samo u peći iz sušionim drvom.
Konkurencija izključena. — Za solidnost se jamči.
 Prodaje se također uz mjesečnu odplatu.
 Zastupstvo u Trstu, Spitu i Aleksandriji
 Ilustrovani cienici se šalju na zahtjev.

Pčelno - voštene svieće

po kilog. K 4.90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano rano pčelnoga voska.

Ukrasne svieće iz gori imenovanog voska, ukrašene u reliefu sa zlatom, vošćenim cviećem itd. kg. po K 8.—	Vošćeni otkiti, bijeli i bojadisani . . . kg. po K 4.90
Isti ukraseni s odjeljivim cvieticama . . . 6.—	Isti ukraseni s cvietom i zlatom . . . 8.—
Tamjan lagrima, najfiniji 2.40	Svieće za hošćino drvo u 6 nojah . . . 3.—
grnis 1.20	Vošćene svieće tarče. I. austr. sastav . . . 4.40
Svieće za pogrebe po vrlo niskoj cieni. — Isti tako sveca pitomac (stolni) i zavadni, uz vrlo niske cieni.	Svieće i tarče. I. talijanski sastav . . . 3.—
Preporučam se protušnom svećenstvu, p. n. obćinstvu najpoznizije,	Vošćeno plinno za oltare, melar . . . 2.—

— Za pravi, čistii vosak jamčim sa 2000 kruna.

J. KOPAČ, vošćarica u Gorici.

Koristno za vinogradare!

Upozoraju se gospoda vinogradari u njihovom vlastitom interesu, da će izbor

Sumpor „ALBANI“ iz Pesara

raspačavati i ove godine jedino skladišna tvrdka

PAOLO ROCCO & NIPOTI u TRSTU

i prodavači u pokrajini ovlaštteni od iste tvrdke.

Visokom kr. zem. vladom proglašena liekovitom vodom rudnicom

APATOVAČKA KISELICA

naravna alkalieko-muriatitna-litijaka kiselica, vrlo bogata ugljicnom kiselinom

izvrstno i poput kristala čisto stolno pčie.

Glasoviti liečnici i autoriteti prepisuju ovu kiselicu s najboljim uspjehom kod svih bolesti probavnih organa i grkljana protiv ulosina i reumi, kod želudacnog, plućnog, gricakog i svih drugih katara, protiv hemeroidna (velanog žila), kod boli bubrega, majohura, kamena, žučerna bolesti, srcaših i natekih jetara, izravica i mnogih drugih bolesti. Prokušano izvrstno i nenadkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Analiziraje ju prof. dr. E. Ludwigi, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Nagrađjena na mnogim velikim strukovnim izložbama sa 15 zlatnih medalja.

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice“
 ZAGREB, Illica broj 17.

Dohiva se u svim liekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

Istarska Posujilnica u Puli

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrudnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član iste, te plaća od istoga 4 1/2 % kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog otkaza, iznose do 400 K uz otkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz otkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložena suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz.

Zajmове (posude) daje samo zadrugaroni, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdane osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije potne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju poblize informacije.

Ravnateljstvo.

POZOR!

BOLESTNOME ZDRAVLJE!
 SLABOME JAKOST!

PAKRAČKE KAPLJICE i SLAVONSKA BILJEVINA su danas najboljihubljena dva puška lieka, pošto ta dva lieka sigurno djeluju sa najboljim uspjehom, prokrčiše si put sa sve strane svijeta.

PAKRAČKE KAPLJICE

djeluju izvrsno kod svih bolesti želuca i crijeva — odstranjuju grčeve i boli želuca, gone vjetrove i čiste krv — pospijčaju probavu, tjeraju male i velike gliste, odstranjuju groznicu i sve druge bolesti od iste dolazeće. Liječe sve bolesti jetra i slezene. Najbolje sredstvo protiv bolesti maternice i madrona — a toga nesmiju manjkati u nijednoj građanskoj ni seljačkoj kući.

Neka svatko naruči i adresira:

Vidmarit preporučuje seljacinu vod Pakračkih kapljica.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Ove glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutaraju porabu. Osobito odstranjuju tjevanje i klanje po kostih, noguh i rukuh, te izlieče svaku glavobolju. One nedostizivo spazeno-no djeluju kod bolesti želuca, ublažuju katar, umiruju izbacivanje, odklanjaju nadulavanje, boli i grčeve, pospijčaju bolju probavu, čiste krv i crieva. Progone velike i male gliste, te sve bolesti od glistah dolazeće. Djeluju izvrstno protiv irapavosti i promuklosti. Liječe sve bolesti jetrah i slezene te koliku i trganje u želuca. Progone svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo protiv maternice i madrona, pa zato nesmiju manjkati u nijednoj građanskoj ni seljačkoj kući. Dohiva se samo: **Gradska liekarna, Zagreb, Markov trg broj 29** pokraj crkve sv. Marka. — Novac neka se šalje napred ili pouzetcim. — Manje od jednog tuceta (12 boćica) se ne šalje. — Ciena je sljedeća i to franko na svaku poštu: 1 tucet (12 boć) 4 K, 2 tuceta (24 boć) 8 K, 3 tuceta (36 boć) 11 K, 4 tuceta (48 boć) 14.90 K, 5 tuceta (60 boć) 17 K. — Posljedum čienca i tuceta priznanica, da ih nije moguće odje tiskati, zato navadjam samo imena neke gg. koja su sa osobitim uspjehom potrebijavali **kapljice sv. Marka** te podpunoma ozdravile: Iv. Bardinčić, učitelj; Janko Kisulj, kr. nadlogar; Stj. Borčić, župnik; Ilija Manić, opanear; Sofija Vukelić, šilica; Jožo Seljančić, seljak itd. itd.

Utemeljena god. 1360. **Gradska liekarna, Zagreb.**
 Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

PETAR JURISIĆ

liekarnik
 PAKRAC br. 207. (Slavonija.)

Cijena je sljedeća i to franko na svaku poštu su:

12 boćica (1 tucet) K 5.—	36 . . . (3 tuceta) K 12.40
24 boćica (2 . . .) . . . 8.60	48 . . . (4 . . .) . . . 16.—
. . . 60 boćica (5 tuceta) K 18.—	

Manje od 12 boćica se ne šalje.

SLAVONSKA BILJEVINA rabi se upravo sjajnim najboljim uspjehom protiv najstarijem kašlju, prosohlji, promuklosti, irapavosti u grlu, teškom disanju, astmi, probadanju, kataru, odstranjuje guste sline, te djeluje izvrsno kod svih ma i najstarijih prsnih i plućnih bolesti.

Cijena je sljedeća i to franko postavljena na svaku poštu:

2 originalne boce K 3.40	4 originalne boce K 5.80
6 originalnih boca K 8.20	

Manje od 2 boce se ne šalje.

Novac se šalje unaprijed ili pouzetcim.

Molim dakle naručiti samo izravno od mene pod adresom

PETAR JURISIĆ

liekarnik
 PAKRAC (Slavonija.)